

c) Napiš název alespoň jednoho díla, které podle Tebe vychází z neo-konstruktivismu.

.....

d) Ve druhé místnosti jsou práce s názvy Dekonstrukce nr. 27. 13. a Dekonstrukce nr. 27. 13. c. K jakému stylu bys tyto práce zařadil?

.....

e) Zaujala Tě díla geometrické abstrakce nebo dáváš přednost jinému typu umění. Jakému?

7. úkol

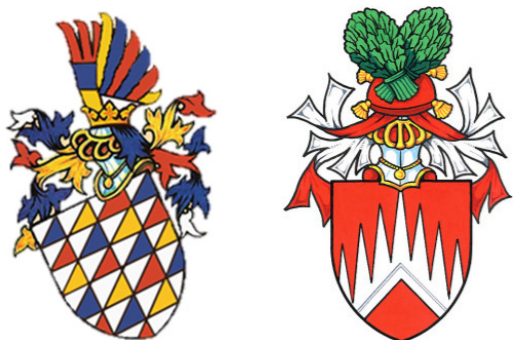
Svatý Augustýn tvrdil, že nejkrásnější předměty mají pravidelný tvar. V minulosti lidé ve tvarech hledali zvláštní symboly a přiřazovali jim různé funkce.

a) Kruh byl například symbolem Boha, ale také času a věčného života. Nemá totiž ani začátek, ani konec. Čtverec zase vyjadřuje člověka, život a zemi. Jaký bys těmto tvarům přiřadil/a význam Ty?

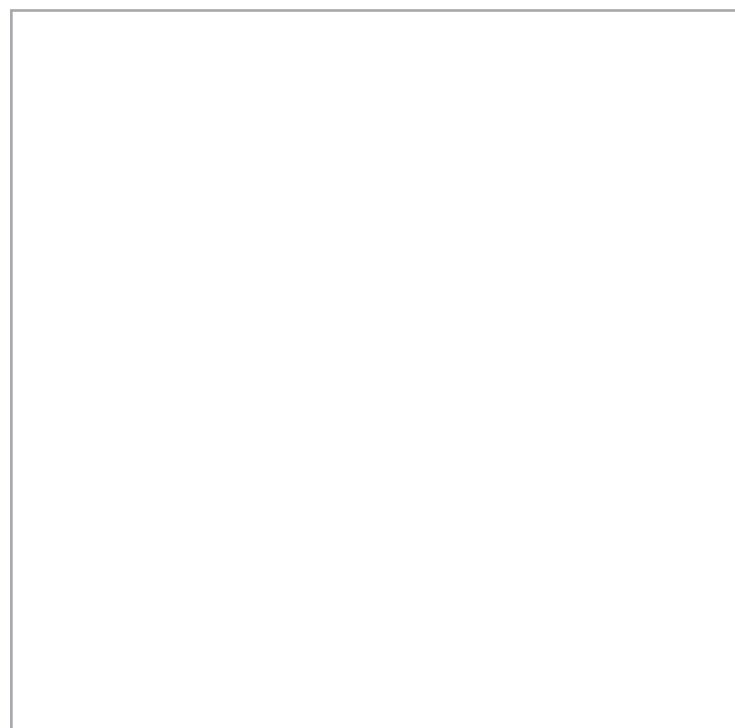
Kruh:

Čtverec:

b) Prohlédni si následující ukázky erbů šlechtických rodů, kde jsou také využity geometrické obrazce.

c) Do prázdného pole nakreslí návrh vlastního rodového znaku. Využij k tomu geometrických tvarů.

8. úkol

Nyní se inspiruj tvorbou Zbyňka Janáčka a vytvoř svůj vlastní obraz z geometrických tvarů.

a) Vystřihni si z barevných papírů různé geometrické tvary různých velikostí. Pokládej je na výkres vedle sebe nebo překrývej tak, aby vznikla zajímavá koláž. Můžeš zobrazit abstraktní či konkrétní námět, pracuj s barvami, které se k sobě hodí. Až budeš s koláží spokojen/a přilep jednotlivé tvary na podklad.

b) Obraz můžeš ozvláštnit i využitím alobalu nebo barevných lepících pásek.

Odpovědi:

1d) V rozích místnosti, v prostoru, visící ze stropu.

1e) Labilita (geometrie) 1, Labilita (geometrie) 2.

1f) Geometrické tvary.

1g) Bourání, rozklad.

2a) Čtverec.

2b) Tři.

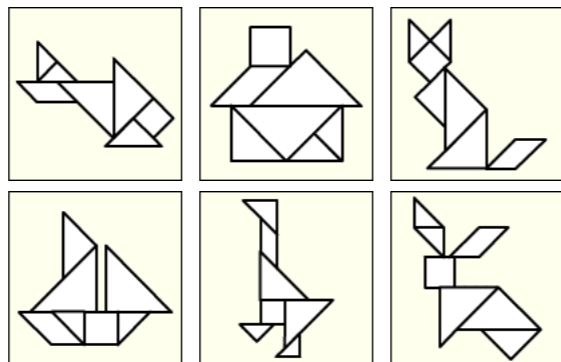
2c) Čtverec, kruh, elipsa, trojúhelník, obdélník.

2d) Světle šedá.

3e) Krychle, válec.

4e) Trojúhelníky, lichoběžník, čtverec.

4f) Správná řešení:

4g) Ryba, dům, kočka, plachetnice, husa, zajíc.

5a) Televize, rádio, počítač, mobilní telefon, internet, sociální síť,...

6b) Hugo Demartini – Neokonstruktivismus; Kazimir Malevič – Suprematismus; Frank Stella – Minimalismus; Victor Vasarely – Op-art.

6c) Labilita (geometrie) 1, Labilita (geometrie) 2.

6d) Op-art.

Zdroje:

<http://www.artmuseum.cz/>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/101548-zemrel-prukopnik-neokonstruktivismu-hugo-demartini/>

<http://leccos.com/>

<http://matika.ide.sk/index.php?ut=zau&s=9>

<http://www.op-art.co.uk/victor-vasarely/>

<http://www.osu.cz/index.php?kategorie=34510&id=11809>

<http://www.wikiart.org/en/frank-stella/hampton-roads-1961>

<http://cs.wikipedia.org/>

VÝSTAVNÍ SÍŇ S O K O L S K Á 2 6

Výstavní síň Sokolská 26
Koncepce a texty: Mgr. Tereza Turoňová
Grafická úprava: Ing. Zuzana Sýkorská

Animační programy probíhají za
finanční podpory Statutárního města
Ostravy a městského obvodu
Moravská Ostrava a Přívoz.

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

OSTRAVA!!!

I.

VÝSTAVNÍ SÍŇ S O K O L S K Á 2 6

Milý návštěvníku!

Držíš v ruce univerzální pracovní list, který tě provede životem a tvorbou Zbyňka Janáčka

Zbyněk Janáček

5. březen – 17. duben 2015

Zbyněk Janáček se řadí mezi věhlasné představitele české grafické scény. Narodil se roku 1957 ve Vidnavě, městečku na česko-polských hranicích v oblasti Sudet, kam jeho rodina musela po válce odejít z jižní Moravy. Zde prožil celé dětství, následně studoval na filozofické fakultě Palackého univerzity v Olomouci. Nyní Janáček žije i aktivně tvoří v Ostravě, zastává funkci děkana fakulty umění Ostravské univerzity, kde také vyučuje v ateliéru volné grafiky.

Na výstavě nehledejte klasické krajinky, naturalisticky propracované portréty, postavy ani zátiší. Zbyněk Janáček je fascinován základními geometrickými tvary, tedy čtvercem, kruhem, obdélníkem a trojúhelníkem, které doplňuje přímkami, polopřímkami i úsečkami. Na těchto prvcích oceňuje především jejich dokonalost a přesnost.

I. = 1. – 3. ročník ZŠ; II. = 4. – 6. ročník ZŠ; III. = 7. – 9. ročník ZŠ, SŠ

Úkol 1

Prohlédni si všechna vystavená díla a odpověz na otázky:

a) Který obraz Tě nejvíce zaujal a proč?

.....

.....

.....

b) Vypiš barvy, které jsou v tomto díle zastoupené.

.....

c) Zbyněk Janáček svá díla příliš nevysvětluje a nechává diváka, aby sám přemýšlel, co daná práce zobrazuje. Co vidíš ve vybraném díle Ty? Co pro Tebe znamená?

.....

.....

d) Jistě sis všiml, že některé práce nevisí uprostřed stěny tak, jak jsme zvyklí. Na kterých místech v galerii jsou díla Zbyňka Janáčka vystavena?

.....

e) V galerii jsou zastoupena díla jak plošná, tak prostorová. Napiš názvy prostorových děl.

.....

f) Pozorně se zadívej na všechny práce. Co je na nich vyobrazeno?

.....

g) Přečteš-li si pozorně názvy všech vystavených děl zjistíš, že se zde opakuje pojem „dekonstrukce.“ Víš, co toto slovo znamená?

.....

2. úkol

Už víš, že Zbyněk Janáček fascinují geometrické tvary, a proto je využívá ve své tvorbě.

a) Jaký tvar mají obrazy v první části místnosti?

.....

b) Zaměř se na práci New canvas nr. 15. Z kolika částí se dílo skládá?

.....

c) Jaké tvary jsou v tomto obraze zastoupeny?

.....

d) Najdeš v tomto díle schovanou elipsu? Jakou má barvu?

.....

3 úkol

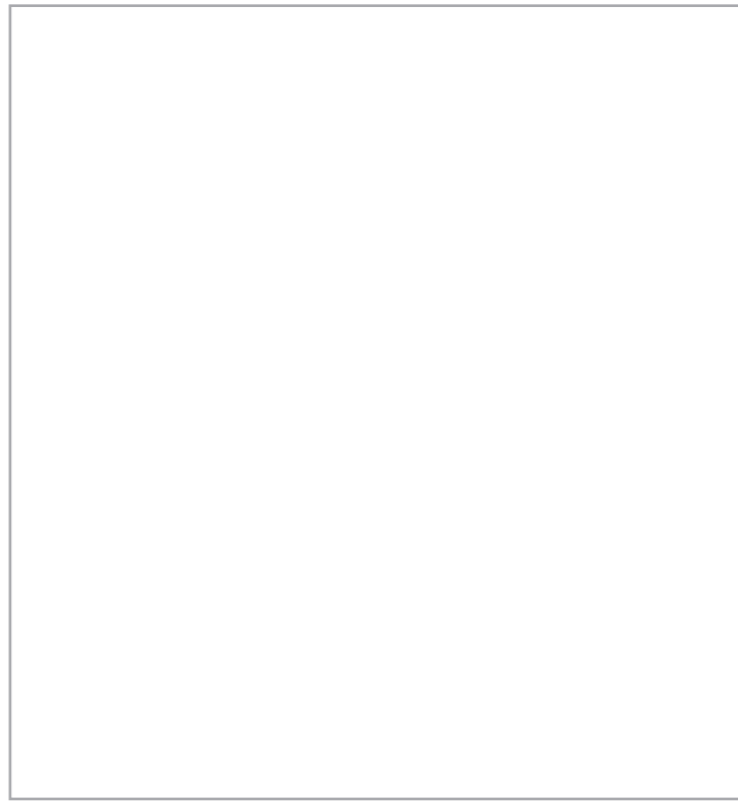
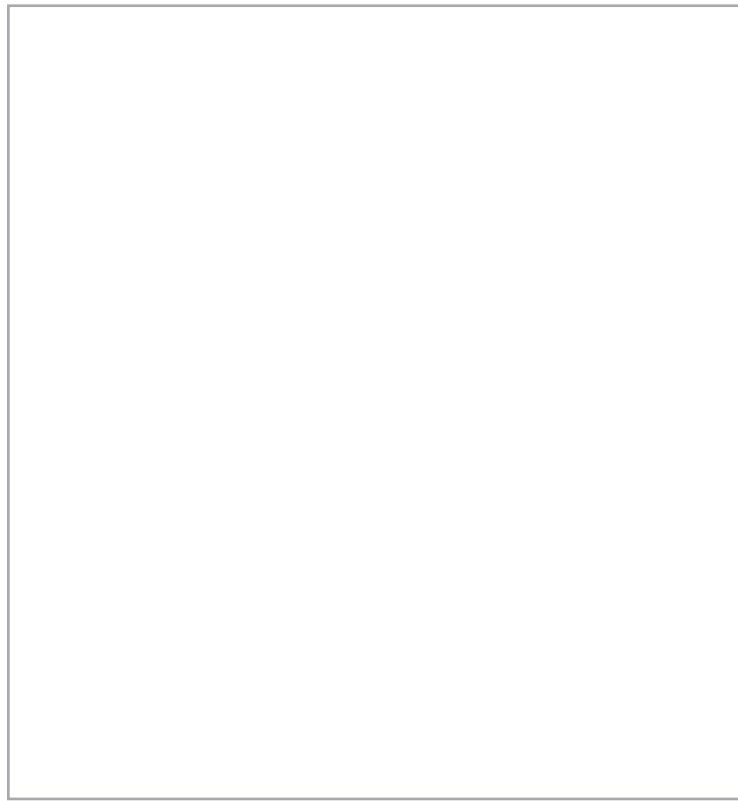
Zbyněk Janáček však nevyužívá jen geometrické tvary, ale i čáry. Pracuje tak s přímkami, úsečkami, polopřímkami, úhlopříčkami.

a) Dokázal bys tyto pojmy vysvětlit? Pokud ne, přečti si text níže.

.....

*Jednotlivé čáry mají v geometrii svá pojmenování. **Přímka** je čára, která nemá ani počátek, ani konec. Označujeme ji malým písmenem. **Polopřímka** je pak rovná čára, která má jeden počáteční bod, stále však nemá konec. **Úsečkou** označujeme čáru s počátečním i koncovým bodem. Tyto body označujeme velkými tiskacími písmeny. **Úhlopříčka** nebo také **diagonála** spojuje protilehlé vrcholy tvaru, nejčastěji čtverce nebo obdélníku. V místě střetnutí dvou úhlopříček vzniká bod, který nazýváme **průsečík**, a zároveň střed tvaru.*

b) Do následujícího pole nakresli příklady přímek, úseček, úhlopříček. Můžeš těchto čar nakreslit více a vytvořit tak zajímavý obraz nebo síť, jak je tomu u děl New canvas nr. 5 a New canvas nr. 5-3.

c) Znovu se podívej na dílo New canvas nr. 15. Dokázal bys tady najít všechny úhlopříčky a jejich průsečky?

.....

d) Zadívej se na obraz New canvas nr. 5. Co vidíš, díváš-li se na obraz zblízka? Co je na obraze, vidíš-li ho z dálky?

.....

.....

e) Prohlédni si dílo „Labilita (geometrie) 1. Dokážeš pojmenovat objekty, které dílo tvoří?

.....

f) Podívej se na základnu tohoto díla. Co vidíš v jejím odrazu?

.....

4. úkol

I.

Práce Zbyňka Janáčka nám dokazují, že z geometrických tvarů mohou vzniknout zajímavá díla, můžeme si s nimi hrát a experimentovat.

a) Prohlédni si prostor výstavní síně a najdi prvky základních geometrických tvarů. Můžeš potom porovnat své nálezy se spolužáky. Kdo našel jednotlivých tvarů nejvíc?

Čtverec:

Obdélník:

Kruh:

Trojúhelník:

b) Do volného pole nakresli krajinu složenou pouze z geometrických tvarů. Jak lze pomocí tvarů vyjádřit strom, kopec, pole...?

c) Až půjdeš z galerie domů nebo do školy, všiměj si geometrických tvarů kolem sebe. Některé prvky můžeš dopsat do pracovního listu.

.....

d) Znáš hru tangram? Pokud ne, přečti si následující text.

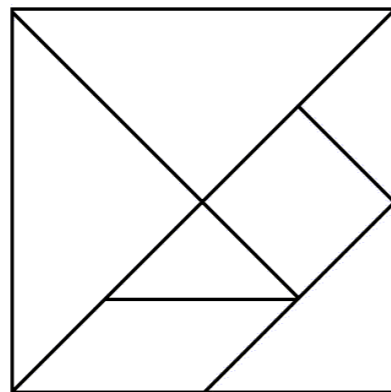
.....

.....

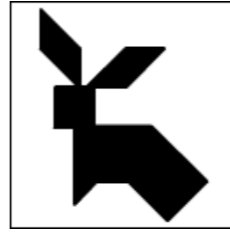
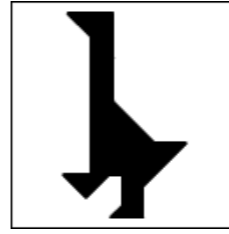
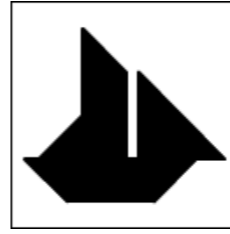
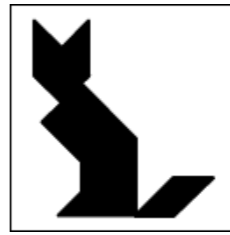
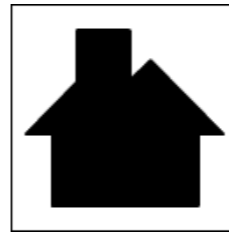
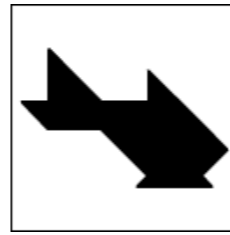
Tangram je čínská hra rozvíjející logické myšlení. Jedná se o čtverec složený ze sedmi tvarů. Z těchto tvarů pak hráči vytváří určité motivy – postavy, zvířata, věci, a to podle předem připravených vzorů. Kdo správně poskládá motiv jako první, vyhrává.

e) Prohlédni si následující obrazec. Jedná se o již zmíněný tangram. Které tvary jsou v něm zastoupeny? Jednotlivé tvary si můžeš vybarvit.

.....

f) Vystřihni si tangram na jednotlivé tvary a poskládej z nich uvedené motivy. Můžeš uspořádat soutěž se svými spolužáky o to, kdo bude ve skládání rychlejší.

g) Dokážeš určit, co uvedené siluety vyjadřují?

.....

.....

5. úkol

II.

Tvorba Zbyňka Janáčka je velice pokroková. Aktivně pracuje s počítačem, jeho díla mohou připomínat výjevy ze světa médií, digitalizace, nových technologií.

a) Věděl bys, co lze zařadit mezi „nová média“?

.....

.....

b) Myslíš si, že bys dokázal/a žít bez nových médií.

.....

c) Která vymoženost moderního světa by Ti nejvíce chyběla?

.....

d) Zamysli se, jestli má rychlá modernizace má na společnost spíše dobrý nebo špatný vliv? Najdi výhody a nevýhody nových médií.

Výhody:

.....

Nevýhody:

.....

e) Vyhovuje Ti dnešní svět, nebo bys chtěl žít v jiné době? Například v době bez počítačů nebo ve světě s ještě většími vymoženostmi, tedy v budoucnosti? Proč?

.....

.....

.....

6. úkol

III.

6. Vystavená díla nám mohou připomínat práce významných umělců dvacátého století, zejména pak těch, kteří se zabývali geometrickou abstrakcí. Zbyněk Janáček se netají tím, že ho díla suprematismu, minimalismu, op-artu a neokonstruktivismu inspirují.

a) Dokázal bys popsat zmíněné umělecké styly? Pokud ne, přečti si následující text.

Suprematismus:

Op-art:

Minimalismus:

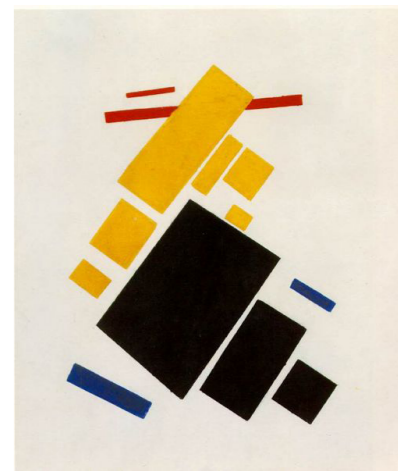
Neokonstruktivismus:

V Rusku roku 1917 vznikl umělecký směr a názvem **suprematismus**, který pracoval výhradně s geometrickými tvary. Vycházel z abstraktního umění, snažil se předejít předmětně-realistickému vnímání a zachytit emoce a čistotu. Tvary byly oproštěny od gravitace, vznášely se v obrazech, někdy je i přesahovaly. Suprematismus podnítil umělce ke vzniku dalších stylů překonávajících konvenčnost a tradiční zobrazování. Mezi tyto směry patřily i op-art nebo minimalismus, které částečně ovládly umění druhé poloviny dvacátého století. **Op-art** nebo také optické umění je založen na optických klamech, vytváří pocit pohybu a rytmu, snaží se iluzionisticky působit na diváka. **Minimalismus** pracuje s minimem. Směřuje ke zjednodušení námětů až do nejjednoduššího základu, většinou geometrického tvaru. Styl, který Zbyňka Janáčka inspiroval je také **neokonstruktivismus**. Neokonstruktivismus se navrácí k umění počátku dvacátého století i op-artu. Klade důraz na konstrukci a technickou kvalitu. V duchu neokonstruktivismu jsou tvořeny hlavně sochy, které mohou být i pohyblivé.

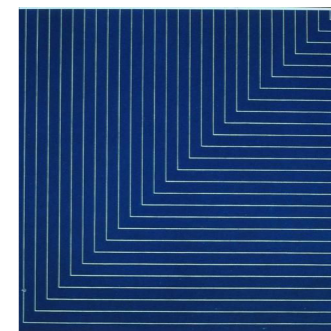
b) Na následujících ukázkách vidíš díla uvedených směrů. Dokážeš ke každému z nich přiřadit jeden styl? Přiřaď název stylu ke každému dílu.

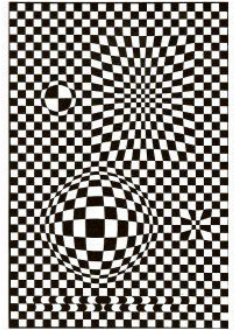
Hugo Demartini, Akce a proměna geometrické skladby, 2008

Kazimir Malevič, Letící letadlo, 1915

Frank Stella, Hampton Roads, 1961

Victor Vasarely, Vega, 1957